

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Sayın Bekir BOZDAĞ tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Turan AYDOĞAN
İstanbul Milletvekili

Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği (CİSST) 17 bin 600 tutuklunun depremde direkt etkilendiğini belirtmiştir.

Yaşanan depremin etki ve sonuçlarına ilişkin 6 Şubat 2023'te bu yana Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü resmi internet sitesinde yalnızca üç basın duyurusu yayımlandığı bilinmektedir.

6 Şubat 2023'te yayınlanan duyuruda depremde etkilenen bölgedeki ceza infaz kurumlarında kalan mahpuslardan yaralanan ya da yahut hayatını kaybeden bulunmadığı, mahpusların aileleri ile görüşmesi konusunda gerekli kolaylığın sağlandığı belirtilmiştir.

Yapılan açıklamadan sonraki günlerde çeşitli sosyal medya platformlarından Malatya E Tipi, Türkoğlu 1 No'lu L Tipi, Hatay T Tipi, Elbistan E Tipi Kapalı Hapishanelerinde mahpusların ailelerine ulaşamamaları sonrasında isyanlar çıktığına, bazı mahpusların firar ettiğine, bazılarının da güvenlik güçleri tarafından yaralandığına ve öldürüldüğüne dair bilgiler paylaşılmıştır.

Ayrıca bazı hapishanelerin tamamen tahliye edildiği, bazı hapishanelerdeki mahpusların da bir kısmının başka hapishanelere sevk edildiği belirtilmiştir.

Bu bağlamda;

1. Cezaevinde olan birçok tutuklu ve hükümlü depremdeki yakınları ile haber alamamakta ve tedirgin bir süreç yaşamaktadırlar. Bu süreçte tutuklu ve hükümlülere aileleri hakkında bilgi verip ayrıca Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile işbirliği halinde cezaevleri için psiko-sosyal destek verecek bir servisi uygulamaya koyacak mısınız?
2. Uluslararası insan hakları metinlerinde de düzenlendiği gibi, devletler kişileri özgürlüğünden mahrum bıraktığında bu kişilerin hayatlarını, güvenliklerini ve sağlıklarını korumakla yükümlü olduğu bilinmektedir. Bu bilgi ışığında hapishane

- yetkilileri; güvenlikleri kendi sorumluluklarında bulunan mahpusların haklarının afet dönemlerinde de korunması için riskleri öngörmüş midir?
- 3. Bu riskleri ortadan kaldırmak için gerekli önlemleri alınmış mıdır? Mahpusların haklarına yönelik ihlallerin önüne geçmesi ve bu ihlallerin sorumlularının cezalandırılmasında konusunda etkili idari ve yargısal süreçleri yürütülmesi konusunda aksiyon alınmış mıdır?
- 4. Deprem sırasında ve sonrasında hapishanelerde alınan önlemlere ilişkin kamuoyunu bilgilendirme konusunda neden hızla aksiyon alınmamıştır? Bundan sonraki süreçte bu bilgilendirmeler yapılacak mıdır?
- 5. Hapishanelerde yaşandığı iddia edilen isyanlara ve bu isyanlara müdahale edilmesi sürecinde yaşanan yaşam hakkı ve işkence yasağı ihlallerine ilişkin kamuoyunu bilgilendirmesi yapılacak mıdır?
- 6. Hapishanelerin tahliyesi ve mahpusların başka hapishanelere sevk edilmelerine ilişkin kamuoyunu ve mahpus yakınları bilgilendirilecek midir?
- 7. Mahpusların sağlık, ısınma, temiz suya erişim, beslenme, iletişim gibi ihtiyaçları karşılanmış mıdır? Buna ilişkin kamuoyu ile şeffaf ve düzenli bilgi paylaşımı yapılacak mıdır?
- 8. Bu süreçte bilgi akışının aksamaması için hükümlü ve tutuklu ayrımı gözetmeksizin hapishanelere yapılacak avukat ziyaretlerinde, avukatlara vekaletname ve yetki belgesi zorunluluğunu kaldırmaya ve görüş hakkı sınırı olmaksızın mahpuslarla görüşme hakkı vermeye yönelik bir çalışmanız var mıdır?